

RAPORT

z badań ankietowych

Baza noclegowa w okresie pandemii
– skutki i wsparcie

Katedra Marketingu i Turystyki

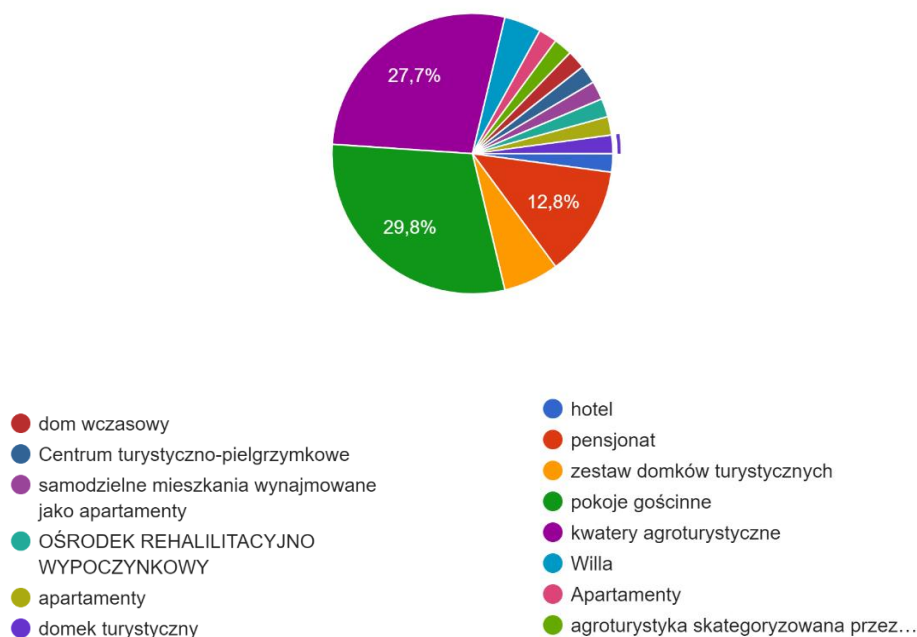
**Dr Maciej Dębski;
Dr Małgorzata Borkowska-Niszczoła
Dr Robert Andrzejczyk**

Warszawa 2021

Pilotażowe badanie ukierunkowane na analizę wpływu epidemii COVID-19 na małe podmioty świadczące usługi zakwaterowania w miejscowościach turystycznych przeprowadzone zostało w grudniu 2020 roku przez Zespół Katedry Marketingu i Turystyki Społecznej Akademii Nauk w Warszawie pod kierunkiem kierownika dr M.Dębskiego i patronatem Mazowieckiej Regionalnej Organizacji Turystycznej. Miało na celu przede wszystkim wskazanie dotychczasowych skutków jakie poczyniła pandemia w obiektach noclegowych w okresie pierwszego lockdownu, luzowania obostrzeń oraz wakacyjnym i analizę podejmowanych działań dla zapewnienia bezpieczeństwa turystom. Zamierzeniem badań było także poznanie oczekiwań respondentów odnośnie działań na rzecz wsparcia mikro i małych przedsiębiorstw oferujących usługi noclegowe. Inne aspekty uwzględnione w badaniach dotyczyły: uczestnictwa w programie Polski Bon Turystyczny i jego efekty, podejmowane działania, aby sprostać konkurencji czy pomysły dla wdrożenia w przyszłości w celu umożliwienia prowadzenia w sposób bezpieczny dla gości dalszej działalności.

W badaniu wzięło udział 47 obiektów noclegowych. Ich rodzaj prezentuje rysunek 1.

Rys. 1. Rodzaj turystycznego obiektu noclegowego

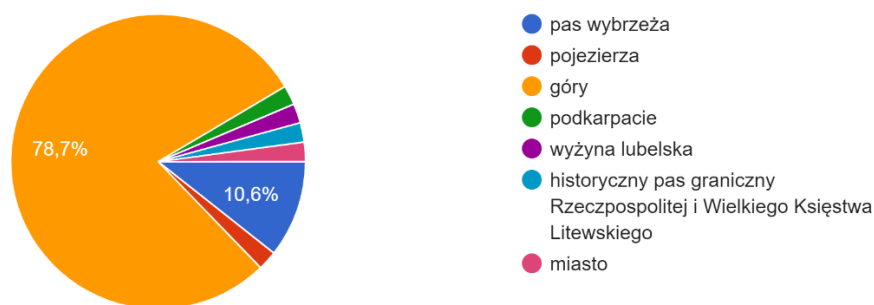

Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

Największy udział miały pokoje gościnne (29,8%), kwatery agroturystyczne (27,7%), pensjonaty (12,8%). Oprócz wymienionych, w badaniach uczestniczyły inne rodzaje obiektów tj.: zespoły domków turystycznych, wille, domy wczasowe, apartamenty, hotel, centrum turystyczno-pielgrzymkowe, ośrodek rehabilitacyjno-wypoczynkowy.

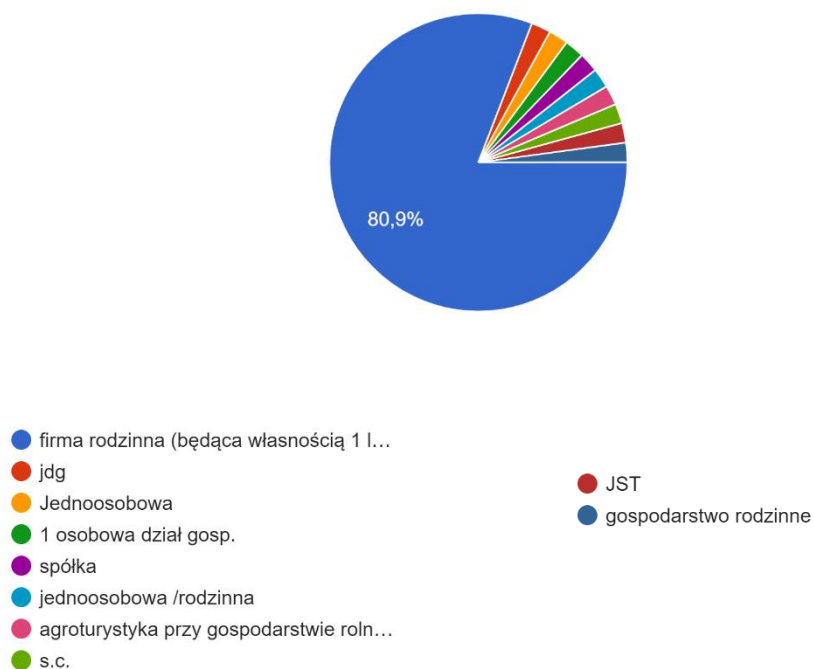
Wśród podmiotów uczestniczących w badaniu dominowały obiekty górskie (78,7%) oraz z pasa wybrzeża (10,6%). 91,5% obiektów prowadziło działalność całoroczną. W 80,9% były to firmy rodzinne będące własnością 1 lub 2 rodzin, których przedstawiciele byli zaangażowani w zarządzanie przedsiębiorstwem. Lokalizację przedsiębiorstwa przedstawia rysunek 2, zaś jego charakter rysunek 3.

Rys. 2. Lokalizacja przedsiębiorstwa świadczącego usługi noclegowe

Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

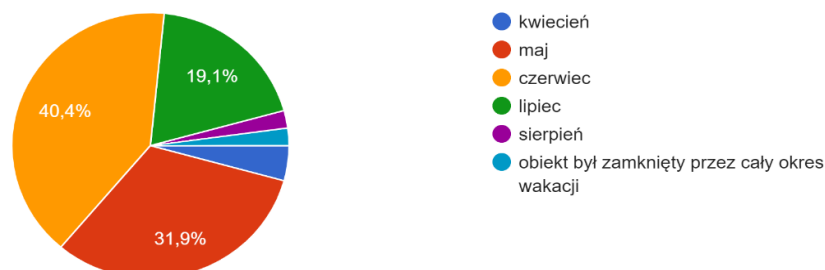
Rys. 3. Charakter przedsiębiorstwa

Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

W trakcie badań pytano przedsiębiorców o termin ponownego otwarcia obiektu po odmrożeniu gospodarki na wiosnę 2020 roku. Wyniki prezentuje rysunek 4.

Rys. 4. Termin otwarcia obiektu pod odmrożeniu gospodarki na wiosnę 2020 roku

Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

Kwiecień był okresem powolnego otwierania obiektów (w tym czasie otwarło się jedynie 4,2% podmiotów – 2 wskazania). Zdecydowana grupa respondentów wskazała na czerwiec (40,4% - 19 wskazań), a nieco mniej (31,9% - 15 wskazań) na maj. W lipcu otworzyło się kolejne 19,1% z badanych obiektów (9 podmiotów). W przypadku 2,1% badanych (1 podmiotu), obiekty były zamknięte nawet przez cały okres wakacji.

Zamierzeniem badań było wskazanie jakie zaszły zmiany w obiektach oraz w jakim stopniu (uznaniowo - w % w stosunku do roku poprzedniego) w związku z COVID-19 (w okresie lockdownu na wiosnę 2020, od momentu luzowania obostrzeń do czerwca oraz w okresie wakacyjnym), w zakresie: zatrudnienia, wynagrodzenia pracowników, obłożenia obiektu, udziału gości zagranicznych, długości pobytu turystów, przychodów ze sprzedaży, ceny za pobyt, kosztów utrzymania obiektu wynikających z potrzeb dostosowania do wymogów sanitarnych. Wyniki prezentują poniższe tabele 1-3.

Tab. 1. Zmiany w obiektach noclegowych w okresie lockdownu (liczba obiektów)

	spadek (w %)				wzrost (w %)				pozostało bez zmian	nie dotyczy (wykorzystuje się własną wolną siłę roboczą)
	1-29	30-59	60-99	100	1-29	30-59	60-99	100		
zatrudnienie pracowników	2	4	3	4	0	0	0	0	23	11
wynagrodzenie pracowników	7	2	5	4	2	1	0	0	16	10
przychody ze sprzedaży usług	5	12	13	13	3	0	0	0	1	0
koszty utrzymania obiektu	8	6	4	0	9	5	1	2	12	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Z tabeli 1 wynika, iż w prawie 50% obiektów (23 podmioty) w trakcie lockdownu zatrudnienie pracowników pozostało bez zmian. W pojedynczych obiektach nastąpił spadek zatrudnienia (w różnym udziale procentowym), w tym jedynie w 4 przypadkach (8,5%) spadek zatrudnienia był 100%. W okresie tym nie odnotowano wzrostu zatrudnienia. Minimalnie różniła się sytuacja w przypadku wynagrodzenia – tu też w dużej grupie – 34% (16 podmiotów) pozostało ono bez zmian, choć w niektórych obiektach w różnym udziale procentowym (18 podmiotów – 38,2%) wynagrodzenie pracowników obniżyło się. Wzrost wynagrodzenia widoczny jest w pojedynczych przypadkach (3 wskazania). W okresie lockdownu widoczny jest w 91% obiektów spadek przychodów ze sprzedaży usług. Był on bardzo zróżnicowany, jeśli chodzi o udział % spadku. Najmniej obiektów wskazało na spadek przychodów ze sprzedaży usług rzędu 1-29%. W pozostałych przedziałach (odnośnie spadku przychodów) kształtował się podobny udział obiektów - również duży (12-13 wskazań). W obiektach noclegowych w okresie lockdownu widoczny był zarówno spadek kosztów utrzymania w 38% obiektów, jak również wzrost w 36% obiektów, w różnych przedziałach procentowych. Spora grupa opowiedziała się za brakiem zmian co do kosztów utrzymania obiektów – 25,5% badanych (12 podmiotów).

Tab. 2. Zmiany w obiektach noclegowych w okresie od momentu luzowania obostrzeń do czerwca (liczba obiektów)

	spadek (w %)				wzrost (w %)				pozostało bez zmian	nie dotyczy (wykorzystuje się własną siłę roboczą)
	1-29	30-59	60-99	100	1-29	30-59	60-99	100		
zatrudnienie pracowników	2	4	3	2	2	0	1	0	23	10
wynagrodzenie pracowników	5	3	3	2	4	1	0	0	19	10
obłożenie	4	18	15	5	3	1	0	0	1	0
przychody ze sprzedaży usług	4	14	17	6	5	0	0	0	1	0
cena za pobyt/dobę	14	4	3	1	2	0	0	0	21	2
długość pobytu gości	11	13	7	2	1	0	0	0	11	2
udział gości zagranicznych	6	2	7	20	0	0	1	0	9	2
koszty utrzymania obiektu	8	0	2	0	18	2	1	2	14	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Tabela 2 pokazuje, że zatrudnienie w okresie kolejnym - od momentu luzowania obostrzeń do czerwca pozostało bez zmian w takiej samej liczbie przebadanych podmiotów jak w okresie poprzednim (prawie 50% badanych – 23 wskazania). Spadki zatrudnienia widoczne były podobnie jak wcześniej tylko w pojedynczych przypadkach z różnym udziałem procentowym i tylko w 2 podmiotach odnotowano spadek w 100% (o 2 mniej niż w okresie wcześniejszym). Również w tym okresie podobny procent badanych obiektów wskazał, że

wynagrodzenie pozostało bez zmian (40% badanych – 19 wskazań – wzrost o 3 podmioty analizując okres wcześniejszy). Spadek wynagrodzenia odnotowany został w różnych przedziałach przez kilka obiektów. W okresie drugim widoczny jest też w 87% obiektów spadek przychodów ze sprzedaży usług (41 wskazań). Za to widoczny jest wzrost kosztów utrzymania obiektów w nieco większej liczbie podmiotów (49% - 23 wskazania), w stosunku to poprzedniego okresu o 6 podmiotów (13%). Udział procentowy obiektów, w których koszty pozostały bez zmian kształtował się na niewiele wyższym poziomie niż poprzednio (o 2 podmioty) – wynosił 29% (14 wskazań).

W związku z otwarciem obiektów w tym okresie, respondenci ustosunkowywali się do zmian w cenach, długości pobytu gości oraz udziału gości zagranicznych. Wyniki badań pokazują, iż w 44,6% obiektów (21 wskazań) ceny za pobyt/dobę pozostały bez zmian. Spora grupa – 29,7% (14 obiektów) wskazała też na spadek cen w przedziale 1-29%. Wzrost cen dotyczył tylko 2 obiektów. Niestety w okresie tym w 70,2% obiektów odnotowano spadek długości pobytu gości przeważnie o 1-29% (11 wskazań) i 30-59% (13 wskazań). Niemniej jednak w 23,4% badanych obiektów (11 wskazań) długość pobytu gości pozostała bez zmian.

Charakterystyczny jest tutaj widoczny spadek udziału gości zagranicznych w 74,4% badanych obiektów (35 wskazań), w tym 42,5% obiektów (20 podmiotów) wskazała na 100% spadek. W większości obiektów (89,4%, 42 podmioty) widoczny jest spadek obłożenia, w tym w dużej grupie w przedziale 30-59% (18 wskazań) i 60-99% (15 wskazań). Wzrost obłożenia odnotowały tylko 4 podmioty.

Tab. 3. Zmiany w obiektach noclegowych w okresie wakacyjnym (lipiec-wrzesień)

	spadek (w %)				wzrost (w %)				pozostało bez zmian	nie dotyczy (wykorzystuje się własną siłę roboczą)
	1-29	30-59	60-99	100	1-29	30-59	60-99	100		
zatrudnienie pracowników	2	3	3	1	1	2	0	0	25	10
wynagrodzenie pracowników	3	1	4	1	5	1	1	0	21	10
obłożenie	5	15	9	1	7	3	2	0	5	0
przychody ze sprzedaży usług	7	12	8	2	10	4	0	0	4	0
cena za pobyt/dobę	9	5	2	1	5	0	0	0	24	1
udział gości zagranicznych	6	2	8	19	0	1	0	0	9	2
koszty utrzymania obiektu	4	2	3	0	17	6	0	2	13	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Tabela 3 wskazuje na zmiany jakie zaszły w okresie wakacyjnym w obiektach noclegowych. W przypadku zatrudnienia zmiany były niewielkie. Spadek zatrudnienia

widoczny jest w nieco mniejszej liczbie obiektów niż w okresie wcześniejszym (z 11 w okresie wcześniejszym do 9 wskazań (19,1%) obecnie w czasie wakacji). Za to 2 obiekty więcej wskazały na fakt pozostania bez zmian zatrudnienia (25 obiektów – 53,2%, podczas gdy we wcześniejszym okresie wskazywało 23). Podobnie jak w przypadku zatrudnienia w nieco mniejszej liczbie widoczny jest spadek wynagrodzenia (z 13 obiektów w poprzednim okresie do 9 obiektów – 19,1% w wakacyjnym). Podobnie 2 obiekty więcej (jak w przypadku zatrudnienia) wskazały na fakt pozostania wynagrodzenia bez zmian (21 podmiotów – 44,7% obecnie w stosunku do 19 podmiotów w poprzednim okresie). W okresie wakacyjnym widoczny jest wzrost obłożenia w niektórych obiektach (12 wskazań – 25,5%), zaś w części (5 wskazań – 10,6) pozostało obłożenie bez zmian. Spadek obłożenia odnotowano w 30 obiektach – 63,8% w okresie wakacji, podczas gdy w poprzednim okresie występował nawet w 42 obiektach (89,4%). Nastąpiła istotna różnica w liczbie obiektów (analizując obecny i poprzedni okres), które dostrzegły spadek przychodów ze sprzedaży usług - liczba ta zmniejszyła się o 12 obiektów (z 41 obiektów poprzednio do 29 obiektów obecnie). 14 obiektów – 29,7% miało wzrost przychodów w okresie wakacyjnym, podczas gdy do czerwca było ich tylko 5 – 10,6%. Ceny za pobyt podobnie jak poprzednio przeważnie pozostały bez zmian w dużej grupie badanych (51% - 24 wskazania) lub spadały w różnych przedziałach % (największy spadek cen był w przedziale pierwszym 1-29% - 9 wskazań). Niemalże identyczny w stosunku do poprzedniego okresu pozostał udział gości zagranicznych. W 19 obiektach odnotowano 100% spadek (o 1 wskazanie mniej niż w okresie wcześniejszym). W przypadku kosztów utrzymania obiektów sytuacja wyglądała podobnie, analizując ten i poprzedni okres. Koszty w sporej liczbie badanych obiektów wzrosły w okresie wakacyjnym (17 wskazań – 36,2%) lub pozostały bez zmian (13 wskazań – 27,6%).

Ankietowani w trakcie badań mieli za zadanie wskazać jakie podjęto działania, określono zasady oraz procedury w obiekcie, aby zapobiegać niekorzystnym skutkom koronawirusa i zapewnić bezpieczeństwo turystom (wyniki badania prezentuje tabela 4). W przypadku zastosowania rozwiązań określali wysiłek organizacyjny i finansowy w przedziale 1-3, gdzie 1- mały, 2- średni, 3 – duży. W przypadku braku zastosowania rozwiązania jako skalę wysiłku wpisywano 0. Można było również wskazać nie dotyczy, gdy w obiekcie nie świadczy się pewnych usług lub nie ma wyposażenia, którego dotyczy pytanie.

Tab. 4. Działania zasady i procedury podjęte dla zapobiegania niekorzystnym wpływom koronawirusa oraz ich wysiłek organizacyjny i finansowy

Działania/zasady/procedury	3	2	1	0	Nie dotyczy
ustalenie i kontrola maksymalnej liczby gości na podstawie liczby pokoi	16	10	9	4	8
wprowadzono wymagany tygodniowy pobyt gości	9	0	4	18	16
rezygnacja z wynajmu pokoi w obiekcie, wynajem wyłącznie samodzielnych jednostek mieszkalnych, domków	5	1	1	12	28
wprowadzono płatności bezgotówkowe	8	1	10	17	11
wydzielenie bezpiecznych stref dla każdej rodziny na zewnątrz	12	2	5	13	15
wyłączono z użytku części wspólne: siłownię, plac zabaw, sprzęt rekreacyjny	14	6	4	7	16
rezygnacja z dodatkowej oferty typu: organizacja wycieczek, wypożyczanie sprzętu, organizacja grilla, zajęcia edukacyjne, zajęcia zdrowotne	17	2	2	8	18
zmiany organizacyjne, ciągów komunikacyjnych, zwiększenie liczby wejść i wyjść	9	2	2	12	22
ograniczenie liczby osób przy recepcji i czasu przebywania do minimum	10	9	5	5	18
dezynfekcja udostępnianego sprzętu gościom po każdym użyciu	27	6	1	3	10
większa częstotliwość dezynfekcji wspólnych toalet	25	3	2	5	12
zamieszczenie w odpowiednich miejscach instrukcji, zaleceń według których należy postępować, aby zwiększyć bezpieczeństwo zdrowia	22	8	9	5	3
wprowadzono procedurę postępowania na wypadek wystąpienia sytuacji podejrzenia zakażenia	18	4	9	9	7
wprowadzenie specjalnego regulaminu obowiązującego w obiekcie oraz zastosowanie odpowiednich narzędzi do przekazywania	17	7	6	9	8
wprowadzono możliwość zakupu środków ochronnych/maseczek w recepcji	11	5	3	14	14
udostępniono maseczki	11	4	4	14	14
udostępniono środki dezynfekujące we wspólnych przestrzeniach	29	3	8	2	5
poszerzono procedurę sprzątnięcia pokoi o dodatkową dezynfekcję powierzchni często dotykanych	32	5	7	1	2
regularna dezynfekcja powierzchni wspólnych często dotykanych	33	2	4	2	6
wprowadzono bezwzględny zakaz przebywania w obiekcie osób tam nie zakwaterowanych	25	6	7	4	5
mierzenie temperatury gości podczas meldunku	8	4	5	15	15
wypełnianie oświadczeń o stanie zdrowia przez gości	7	1	9	19	11
Inne, jakie.....?	2	2	3	11	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

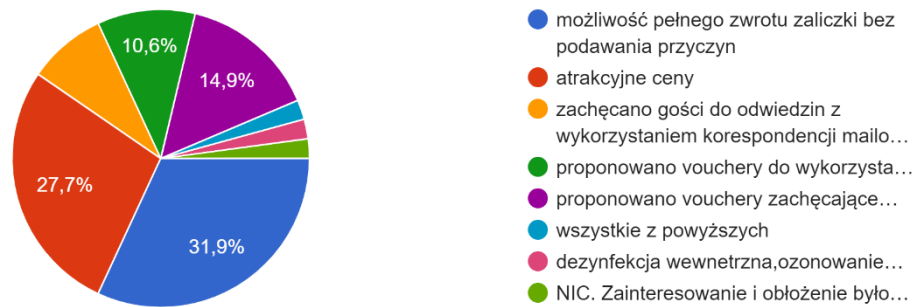
Wiele obiektów wprowadziło bardzo różnorodne rozwiązania, aby zapewnić bezpieczeństwo turystom. Dużo podmiotów wskazywało na duży wysiłek we wprowadzaniu większości działań. Z tabeli wynika, iż największy wysiłek organizacyjny i finansowy dla ponad 50% badanych stanowiły takie działania jak: dezynfekcja udostępnianego sprzętu gościom po każdym użyciu, większa częstotliwość dezynfekcji wspólnych toalet, udostępnienie środków dezynfekujących we wspólnych przestrzeniach, poszerzenie procedury sprzątnięcia pokoi o dodatkową dezynfekcję powierzchni często dotykanych, regularna dezynfekcja powierzchni wspólnych często dotykanych, wprowadzenie bezwzględnego zakazu przebywania w obiekcie osób tam nie zakwaterowanych. Widoczne są rozwiązania, które w dużej liczbie obiektów nie znalazły zastosowania. Były to: wypełnianie oświadczeń o stanie

zdrowia przez gości, wprowadzenie wymaganego tygodniowego pobytu gości, wprowadzenie płatności bezgotówkowych, wprowadzenie możliwości zakupu środków ochronnych/maseczek w recepcji, udostępnienie maseczek, mierzenie temperatury gości podczas meldunku.

Inne pytanie skierowane do respondentów dotyczyło podejmowanych sposobów na walkę z konkurencją. Wyniki obrazuje rys. 5.

Rys. 5. Działania obiektów w walce o klienta w warunkach konkurencji

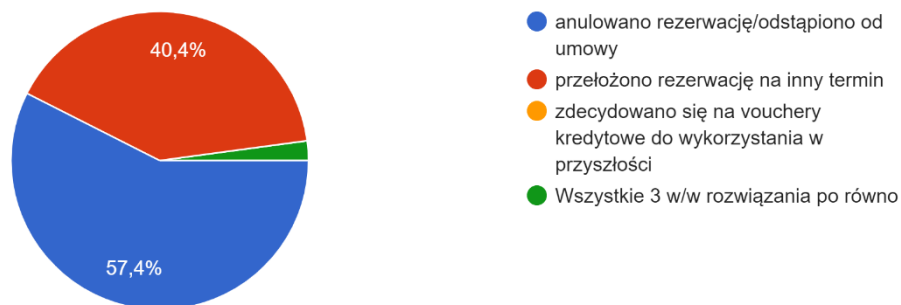
Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

Aby sprostać konkurencji i przyciągnąć klientów w trudnym czasie pandemii w obiektach zastosowano następujące działania:

- możliwość pełnego zwrotu zaliczki bez podawania przyczyn – 31,9% obiektów (15 odpowiedzi),
- atrakcyjne ceny – 27,7% obiektów (13 odpowiedzi),
- proponowano vouchery zachęcające do odwiedzin obiektu w dowolnym dogodnym terminie – 14,9% obiektów (7 odpowiedzi),
- proponowano vouchery do wykorzystania w dowolnym terminie zamiast anulacji rezerwacji – 10,6% obiektów (5 odpowiedzi),
- zachęcano gości do odwiedzin z wykorzystaniem korespondencji mailowej – 8,5% obiektów (4 odpowiedzi),
- nie proponowano, nic – zainteresowanie i obłożenie było najwyższe w historii (od 2010 roku) – 2,1% obiektów (1 odpowiedź)
- dezynfekcja wewnętrzna, ozonowanie pokoi – 2,1% obiektów (1 odpowiedź)
- wszystkie z powyższych – 2,1% obiektów (1 odpowiedź).

Badani wskazywali na jaką opcję się decydowali klienci, którzy wykupili u nich wcześniej wypoczynek, w związku z zamknięciem obiektów zakwaterowania (rys. 6).

Rys. 6. Decyzje klientów posiadających rezerwację po zamknięciu obiektów noclegowych

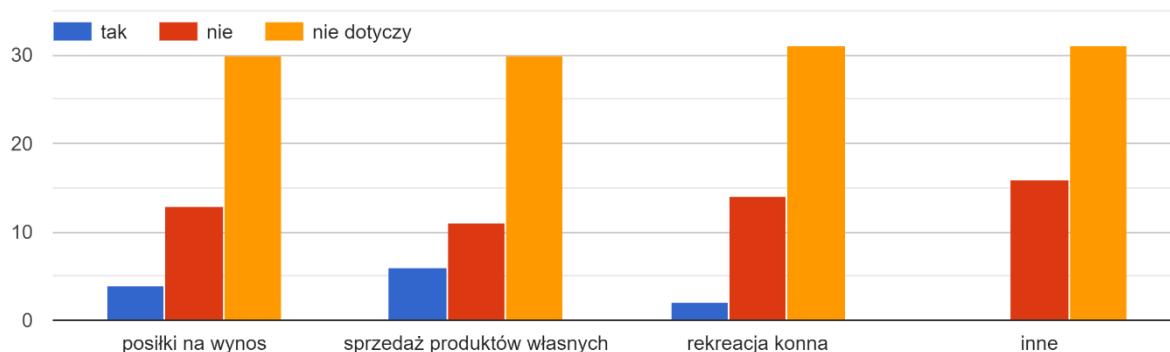

Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

W przypadku 57,4% badanych (27 wskazań) anulowano rezerwację/odstąpiono od umowy, zaś w 40,4% obiektów (19 wskazań) przełożono rezerwację na inny termin. 1 badany podmiot (2,1%) wskazał, iż po równo miały zastosowanie zarówno anulowanie rezerwacji, przełożenie, jak i zdecydowano się na vouchery kredytowe do wykorzystania w przyszłości.

Jedno z pytań kwestionariusza ankiety brzmiało, czy obiekt świadczył inne usługi pomimo braku możliwości oferowania noclegów w okresie pandemii. Odpowiedzi obrazuje rysunek 7.

Rys. 7. Inne usługi świadczone w obiekcie w warunkach braku możliwości oferowania noclegów

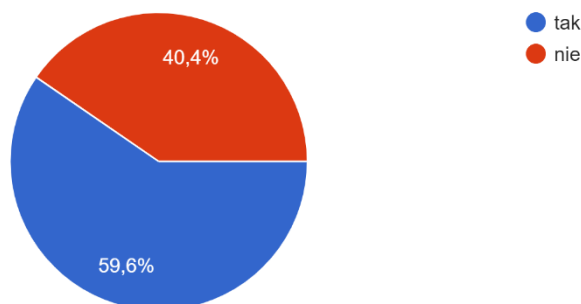

Źródło: opracowanie na podstawie badań ankietowych.

Badania pokazują, iż tylko w nielicznych przypadkach świadczone inne usługi, pomimo braku możliwości oferowania noclegów w okresie pandemii. 6 obiektów (12,8%) sprzedawała produkty własne, 4 obiekty (8,5%) wprowadziły posiłki na wynos, a 2 obiekty (4,25%) świadczyły usługi rekreacji konnej.

W 59,6% badanych obiektów (28 wskazań) turyści mieli możliwość wykorzystania bonu turystycznego. W 19 obiektach (40,4%) nie było takiej możliwości co pokazuje rys. 8.

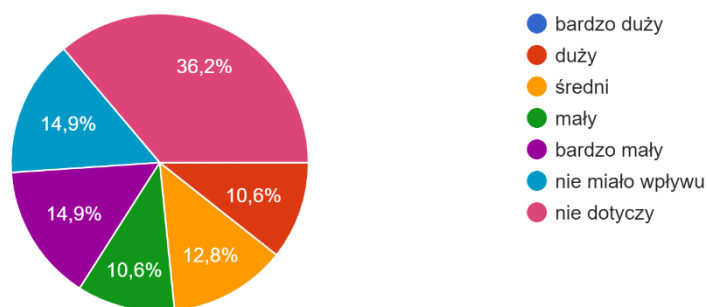
Rys. 8. Uczestnictwo obiektu w programie „Polski bon turystyczny”

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Respondenci mieli za zadanie ustosunkować się jak program „Polski bon turystyczny” przełożył się na ich przychów. Wyniki zobrazowano na poniższym rysunku.

Rys. 9. Wpływ programu „Polski bon turystyczny” na przychód w obiektach

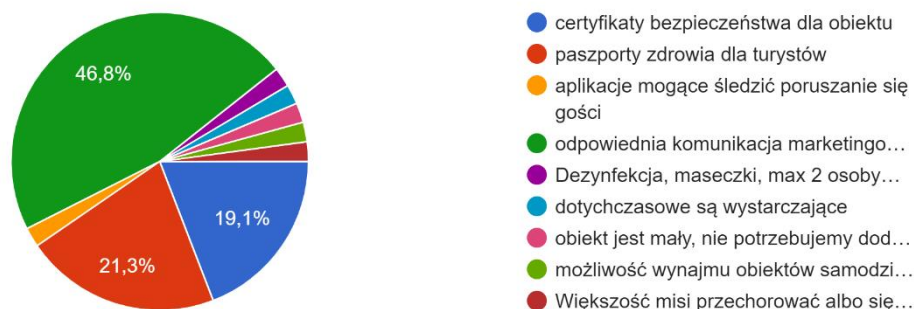

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

W obiektach uczestniczących w programie „Polski bon turystyczny”, tylko w 10,6% (5 wskazań) miał on duży wpływ na przychód, w 12,8% (6 wskazań) średni, mały w 10,6% (5 wskazań), bardzo mały i nie miał wpływu w 14,9% (po 7 wskazań).

Wobec pojawiających się coraz nowych – kolejnych fali pandemii niezwykle ważne jest wdrożenie takich rozwiązań, które pozwoliły by czuć się gościom bezpiecznie a obiekty mogły bez problemu funkcjonować. Wobec powyższego poproszono badanych o wskazanie swoich propozycji. Wyniki pokazuje rys. 10.

Rys. 10. Propozycje działań do wdrożenia koniecznych dla zapewnienia bezpieczeństwa klientów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Respondenci wskazując działania, pomysły które powinny być wdrożone w przyszłości, aby zapewnić bezpieczeństwo gościom, opowiadali się przede wszystkim za: odpowiednią komunikacją marketingową dotyczącą bezpieczeństwa (46,8% badanych, 22 wskazania), paszportami zdrowia dla turystów (21,3%, 10 wskazań) oraz certyfikatami bezpieczeństwa dla obiektu (19,1%, 9 wskazań). Sporadyczne głosy w 2,1% (1 odpowiedź) były za rozwiązaniem - aplikacje mogące śledzić poruszanie się gości. Pojedyncze obiekty (po 2,1%) wskazywały też: inne rozwiązania własne, dotychczasowe rozwiązania są wystarczające, większość musi przechorować lub zaszczyć się.

Wobec skutków jakie poczyniła pandemia w gospodarce turystycznej jako wsparcia ze strony rządu ankietowani oczekują między innymi:

- wsparcia finansowego, zapomogi zależnej od przychodów w latach poprzednich,
- obniżki kosztów stałych,
- otwarcia hoteli i restauracji w reżimie sanitarnym na poziomie wakacji 2020,
- umorzenia podatku od nieruchomości i opłat za gospodarowanie odpadami i podobnych w momencie zamknięcia danego PKD,
- zwolnienia z ZUS lub KRUS i postojowego dla pracowników,
- wyrównania do 75% przychodów,
- pomocy finansowej 100% dla wszystkich, nie tylko zatrudniających pracowników, pomocy w utrzymaniu pustego obiektu bez gości w przypadku zakazu wynajmowania pokoi, 100% pokrycia kosztów stałych i mediów,
- niezamykania działalności związanej z wynajmem, ewentualne ograniczenie ilości wynajmowanych miejsc np. o 50%,

- powinny być dla gości dostępne samodzielne jednostki mieszkaniowe/domki, gdzie przyjmowane byłyby rodziny, z ograniczeniem do jednej na domek, a wyżywienie odbywało w reżimie sanitarnym,
- otwarcia branży hotelarskiej,
- wsparcia w ramach tarczy dla wszystkich podmiotów, także agroturystyki,
- bezzwrotnych pożyczek lub dotacji,
- wsparcia finansowego minimum 6000-10000 zł miesięcznie,
- wyposażenia w testy,
- wypłaty kwoty w wysokości 75% opodatkowanego dochodu z 2019 roku,
- dotacji na poszerzenie oferty, szczególnie tej związanej z rekreacją,
- zwrotu utraconych przychodów (w porównaniu do podobnego okresu z poprzedniego roku) w wysokości co najmniej 60 %.